

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 วิชา ศ 43101	ใบความรู้ 2	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
	เรื่อง โน้ตดนตรีพื้นบ้านล้านนา	ประกอบการสอนชั่วโมงที่ 5

เสียงดนตรีและสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรี

ตัวโน้ตหมายถึงสัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงดนตรีหรือเสียงร้อง

มาตราเสียง (ระดับเสียงโน้ต) มี 7 ระดับ คือ โด เร มี ฟา ซอล ลา ที

สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงโน้ต

ระดับเสียง	สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงโน้ตไทย (โน้ตตัวอักษร)	สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงโน้ตตัวเลข(โน้ตพื้นบ้านดั้งเดิม)	สัญลักษณ์ที่ใช้แทนเสียงโน้ตสากล (จะใช้อักษรภาษาอังกฤษ)
โด	ด	1	C
เร	ร	2	D
มี	ม	3	E
ฟา	ฟ	4	F
ซอล	ซ	5	G
ลา	ล	6	A
ที	ท	7	B
โด(สูง)	คิ	1	C

หมายเหตุ ปัจจุบันไม่นิยมใช้โน้ตตัวเลข เพราะนำไปรวมบรรเลงกับผู้อื่นไม่ได้ (ควรใช้โน้ตอักษร)

การอ่านโน้ตเพลงไทยล้านนา ใน 1 บรรทัดจะมี 8 ห้อง ในแต่ละห้องจะมี 4 จังหวะ หรือ 4 เสียง แบ่งความเร็วในการบรรเลงให้เท่ากัน โดยยึดจังหวะฉิ่งเป็นหลัก ถ้าจังหวะไหนไม่มีตัวโน้ต จะมีเครื่องหมายขีดเส้นไว้ (-) ให้อ่างการออกเสียงในจังหวะนั้น

ต.ย. ห้องว่าง

- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการแต้ฉิ่ง - หมายถึง จังหวะตีฉิ่ง

+ หมายถึง จังหวะฉับ

เพลงพื้นบ้านล้านนา จะเป็นเพลงอัตราจังหวะสองชั้น (ถ้าเทียบกับอัตราจังหวะโน้ตไทย)

ตัวอย่างอัตราจังหวะ 2 ชั้น . ใน 1 ห้องจะมีการตีถึง 1 ครั้ง จะได้จังหวะลงตัวพอดี ระดับความเร็วปานกลาง จะบรรเลงง่ายที่สุด เป็นที่นิยมในการบรรเลงระดับพื้นฐาน

-	+	-	+	-	+	-	+
1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4	1 2 3 4

การปฏิบัติการเล่นโน้ตและเคาะจังหวะไปพร้อมกัน

การเล่นโน้ต ก็เหมือนกับการขับร้องเพลงทั่วไป คือ มีการออกเสียงสูงๆ ต่ำๆ ให้เป็นทำนอง
การเล่นเคาะจังหวะโน้ตไทย ก็เหมือนกับการปรบมือ ขับร้องเพลงทั่วไปแต่การปรบมือนั้นจะลง
จังหวะที่ท้ายห้องตามจังหวะฉิ่ง(ต่างกับสากลจะลงจังหวะที่หัวห้อง) การปรบมือหรือ เคาะ
ประกอบการขับร้องให้ได้จังหวะสม่ำเสมอ

ขั้นตอนการฝึก 1. ออกเสียงตามบันไดเสียงดนตรีไทยให้ได้จนไม่มีเสียงเพี้ยน

- - - ค	- - - ร	- - - ม	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - คี
---------	---------	---------	---------	---------	---------	---------	----------

ขั้นตอนการฝึก 2. ออกเสียงตามบันไดเสียงดนตรีไทยพร้อมกับปรบมือตามจังหวะฉิ่ง ในอัตราจังหวะ 2 ชั้น

-	+	-	+	-	+	-	+
- - - ค	- - - ร	- - - ม	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - คี

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 วิชา ศ 41101	บทฝึกที่ 1	แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2
	เรื่อง โน้ตดนตรีพื้นบ้านล้านนา	ประกอบการสอนชั่วโมงที่ 5

บทฝึกที่ 1 (ใช้ทดสอบปฏิบัติ)

-	+	-	+	-	+	-	+
- - - ด	- - - ร	- - - ม	- - - ฟ	- - - ซ	- - - ล	- - - ท	- - - คั
- - ด ด	- - ร ร	- - ม ม	- - ฟ ฟ	- - ซ ซ	- - ล ล	- - ท ท	- - คั คั
- ด ค ด	- ร ร ร	- ม ม ม	- ฟ ฟ ฟ	- ซ ซ ซ	- ล ล ล	- ท ท ท	- คั คั คั
ด ค ค ค	ร ร ร ร	ม ม ม ม	ฟ ฟ ฟ ฟ	ซ ซ ซ ซ	ล ล ล ล	ท ท ท ท	คั คั คั คั

หมายเหตุ

- หมายถึง จังหวะตีฉิ่ง (จำลองการปฏิบัติโดย ให้ปรบมือลงที่ปลายนิ้วเนียนออกไป)
- + หมายถึง จังหวะฉับ (จำลองการปฏิบัติโดย ให้ปรบมือลงไปที่กลางอุ้งมือ)

เกณฑ์ระดับคุณภาพ (Rubrics) : การทดสอบปฏิบัติตามบทฝึก (กลุ่ม)

เรื่อง โน้ตดนตรีพื้นบ้านล้านนา

หน่วยการเรียนรู้ที่ 2

ผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง รู้และเข้าใจวิธีการอ่านและปฏิบัติโน้ตพื้นบ้านล้านนาขั้นพื้นฐานได้

ถูกต้อง

ประเด็นการประเมิน	ระดับคุณภาพ				คะแนน
	4	3	2	1	
จังหวะ	ผิด 1 ครั้ง	ผิด 2 ครั้ง	ผิด 3 ครั้ง	ผิดมากกว่า 3 ครั้ง	
ออกเสียงตัวโน้ต	ผิด 1 ครั้ง	ผิด 2 ครั้ง	ผิด 3 ครั้ง	ผิดมากกว่า 3 ครั้ง	
ความพร้อมเพรียง	บรรเลงพร้อมกัน ไม่มีสะดุด	บรรเลงพร้อมกัน มีสะดุด 1 ครั้ง	บรรเลงพร้อมกัน มีสะดุด 2 ครั้ง	บรรเลงพร้อมกัน มีสะดุด 3 ครั้ง	
ความพร้อม ความมั่นใจ/ตรงต่อเวลา	ตรงต่อเวลา เริ่มต้นสอบปฏิบัติทันที หลังให้สัญญาณเชิญไม่เกิน 1 นาที	ขึ้นเวทีช้าเกิน 1 นาที แต่ไม่เกิน 2 นาที หลังให้สัญญาณเชิญ	ขึ้นเวทีช้าเกิน 2 นาทีแต่ไม่เกิน 3 นาที หลังให้สัญญาณเชิญ	ขึ้นเวทีช้าเกิน 3 นาที หลังให้สัญญาณเชิญ	
รวม คะแนน =					

หมายเหตุ

เกณฑ์การประเมิน

ดีมาก = 4 คะแนน

ดี = 3 คะแนน

พอใช้ = 2 คะแนน

ควรปรับปรุง = 1 คะแนน

ระดับคุณภาพ

ดีมาก = 13 – 16 คะแนน

ดี = 9 – 12 คะแนน

พอใช้ = 5 – 8 คะแนน

ควรปรับปรุง = 1 – 4 คะแนน

เกณฑ์การผ่าน ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป

